

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 04 lutego 2025 r.
Znak sprawy: DŻW.zch.058.2.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: Interpelacji nr 7354 w sprawie afrykańskiego pomoru świń (ASF)

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 7354 Pana Andrzeja Gawrona Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej z 15 stycznia 2025 r. w sprawie afrykańskiego pomoru świń (ASF) uprzejmie informuję, co następuje.

Ad 1-2 „Jakie łącznie zaplanowano środki w roku 2025 będą przeznaczona na walkę z ASF w budżecie i z innych źródeł, ile z tych środków planuje się przeznaczyć na wypłatę odszkodowań dla rolników.”

Środki na zwalczanie afrykańskiego pomoru świń (ASF) oraz odszkodowania dla rolników są corocznie planowane w rezerwie celowej poz. 12 w części 83 „Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej (IW), w tym na wypłatę wynagrodzeń dla lekarzy wyznaczonych na podstawie art. 16 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej”.

Ponadto środki na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt są ujmowane w części 85 - budżety wojewodów, dział 010 - rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01022 - zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i

biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego.

W przypadku rezerwy celowej i budżetów wojewodów nie wyodrębnia się, na etapie planowania, części tych środków z przeznaczeniem na zwalczanie poszczególnych chorób zakaźnych zwierząt i wypłatę odszkodowań dla rolników.

W ustawie budżetowej na rok 2025 w budżetach wojewodów zaplanowano kwotę 373.990.000 zł. Natomiast w rezerwie celowej poz. 12 została przewidziana kwota w wysokości 547.768.000 zł.

Ad 3 „Czy są mechanizmy pozwalające rekompensować stratę w strefach zagrożonych, gdzie gwałtownie spada cena skupu żywca?”

Na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.) producenci świń, którzy ponieśli straty w związku z ograniczeniami związanymi ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń mogą ubiegać się o:

- 1. Pomoc finansową w związku z zaprzestaniem produkcji z powodu obowiązującego zakazu utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.**

Jednocześnie zgodnie z obowiązującymi przepisami, aby powyższa pomoc mogła zostać uruchomiona, Komisja Europejska na podstawie przepisów rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 powinna wydać decyzję o zgodności projektu udzielenia pomocy publicznej z rynkiem wewnętrznym.

W grudniu 2024 r. pomoc została notyfikowana do Komisji Europejskiej.

Stosowne informacje o uruchomieniu programu w 2025 r. zostaną zamieszczane na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pod adresem: <https://www.gov.pl/web/arimr/agencja-restrukturyzacji-i-modernizacji-rolnictwa>

2. Preferencyjny kredyt na ponowne uruchomienie produkcji świń zaprzestanej w związku z ASF.

Pomoc polega na stosowaniu przez okres nie dłuższy niż 10 lat dopłat do oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych w celu ponownego uruchomienia produkcji świń po zaprzestaniu produkcji, na zakup:

- nawozów mineralnych, środków ochrony roślin lub pasz;
- kwalifikowanego materiału siewnego zbóż, rzepaku, kukurydzy, lnu, roślin motylkowych grubonasiennych i drobnonasiennych, rzepiku ozimego, gorczycy, traw, buraków cukrowych i pastewnych, sadzeniaków ziemniaka;
- loszek, knurów lub warchlaków, z wyłączeniem zakupu na eksport;
- maszyn i urządzeń stanowiących wyposażenie chlewni;
- innych maszyn służących do prowadzenia produkcji świń.

Kredytobiorca płaci oprocentowanie należne bankowi w wysokości 0,3 oprocentowania, jednak nie mniej niż 1%. Pomoc ma charakter pomocy de minimis w rolnictwie.

3. Nieoprocentowaną pożyczkę dla producentów świń na obszarze ASF na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych.

Pożyczka jest udzielana producentom świń, tj. producentom rolnym w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, którzy utrzymywali świnie w siedzibie stada, której nadano numer na podstawie ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1815), położonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na obszarze:

- 1) wymienionym w części II lub III załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE lub w części II lub III załącznika I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/605 lub w części II lub III załącznika I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2023/594 lub,
- 2) zapowietrzonym lub zagrożonym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, ustanowionym zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Ad 4 „Czy Ministerstwo pracuje nad systemem odszkodowań, który skuteczniej rekompensowałby straty poniesione przez rolników, tak by rekompensata obejmowała pełną wysokość poniesionych strat?”

W aktualnie procedowanym rządowym projekcie ustawy o zdrowiu zwierząt (UC40) przewiduje się pewne zmiany dotyczące systemu odszkodowań przyznawanych w procesie zwalczania chorób zwierząt. Projektowane przepisy obejmują przede wszystkim zmiany warunków i zasad przyznawania takich odszkodowań w szczególności poprzez:

- 1) umożliwienie przyznawania odszkodowań za zwierzęta, które padły po dokonaniu powiadomienia o podejrzeniu wystąpienia choroby, jeżeli organ Inspekcji Weterynaryjnej stwierdzi, że takie zwierzęta padły z powodu zachorowania na chorobę objętą zwalczaniem;
- 2) wprowadzenie systemu procentowej obniżki kwoty odszkodowania w miejsce bezwzględnej odmowy wypłaty odszkodowania w zależności od wagi stwierdzanych uchybień.

Ad 5-6 „Czy Ministerstwo prowadzi współpracę z organizacjami łowieckimi w celu ograniczenia populacji dzików oraz czy monitorowana jest skuteczność dotychczasowych działań w tym zakresie? Jak w 2024 r. realizowano odstrzał sanitarny dzików na terenie całego kraju oraz jaki wymiar tego odstrzału planowany jest w 2025 r.”

Bezpośrednie działania mające na celu ograniczenie populacji dzików w Polsce leżą w kompetencji ministra właściwego ds. środowiska, który jest naczelnym organem administracji rządowej w zakresie łowiectwa. Realizacja odstrzału dzików odbywa się przy tym w głównej mierze w oparciu o planową gospodarkę łowiecką będącą w kompetencjach Polskiego Związku Łowieckiego (PZŁ).

Odstrzał sanitarny jest z kolei dodatkowym elementem pozwalającym na redukcję gęstości populacji dzików w związku ze zwalczaniem ASF i wynika z przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1075). Zgodnie z ww. ustawą powiatowy lekarz

weterynarii albo wojewoda mogą wydać rozporządzenie (akt prawa miejscowego) wprowadzające nakaz wykonania takiego odstrzału na określonym obszarze.

Inspekcja Weterynaryjna na bieżąco współpracuje z Polskim Związkiem Łowieckim w kwestiach dotyczących ASF. Taka współpraca odbywa się na każdym szczeblu, w tym na poziomie powiatu lub województwa m.in. w zakresie wykonywania odstrzałów sanitarnych dzików.

Kwestie dotyczące zwalczania oraz ograniczania rozprzestrzeniania się tej choroby, m.in. za pośrednictwem dzików są też przedmiotem współpracy pomiędzy Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Głównym Lekarzem Weterynarii a Ministerstwem Klimatu i Środowiska i Polskim Związkiem Łowieckim.

Odstrzał sanitarny dzików jest uzależniony od decyzji podejmowanych lokalnie, w oparciu o bieżącą analizę sytuacji epidemiologicznej. Stąd działania w tym zakresie nie są objęte corocznym planowaniem.

Odstrzał sanitarny dzików w 2024 r. zrealizowany na podstawie aktów prawa miejscowego wyniósł 82 836 sztuk zwierząt tego gatunku, a wymiar tego odstrzału w 2025 r. będzie uzależniony od potrzeb motywowanych względami epidemiologicznymi.

Ad 7 „Czy są plany dotyczące budowy zapór lub stref bioasekuracji, mających na celu ograniczenie migracji dzików, które są jednym z głównych wektorów rozprzestrzeniania się wirusa?”

Budowa przeszkód technicznych ograniczających migrację to skuteczne rozwiązanie spowalniające rozprzestrzenianie się chorób przenoszonych przez zwierzęta dzikie. Z tego powodu takie rozwiązanie od lat jest jednym z elementów strategii zwalczania ASF, którego rezerwuarem i źródłem przenoszenia są dziki.

Na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 8c lit. a i b ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt w przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania powiatowy lekarz weterynarii, w drodze rozporządzenia – aktu prawa miejscowego, może nakazać zarządcom dróg publicznych zamykanie znajdujących się w

pasach drogowych przejść dla zwierząt lub wykonywanie przeszkód technicznych, w szczególności budowę ogrodzeń lub zabezpieczeń technicznych.

W przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej na obszarze przekraczającym obszar jednego powiatu analogiczne uprawnienie przysługuje wojewodzie na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 8d lit. a i b ww. ustawy, który działa w takim przypadku na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii.

Ponadto na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 8l ww. ustawy wojewoda, działając na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii, może nakazać właściwemu nadleśniczemu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe wykonywanie na określonym obszarze ogrodzeń ograniczających lub zatrzymujących migrację zwierząt z terenów leśnych. Tego rodzaju nakaz wprowadzany jest w drodze rozporządzenia (aktu prawa miejscowego) i stanowi nieodzowny element trudnej walki z ASF.

Decyzja o zastosowaniu tego rodzaju barier jest podejmowana lokalnie, w oparciu do analizę sytuacji epidemiologicznej w terenie. Niewątpliwie jednak stosowanie tego rodzaju rozwiązań w terenie minimalizuje ryzyko: przenoszenia wirusa ASF ze środowiska nie tylko do gospodarstw utrzymującego świnie, ale również jego rozprzestrzeniania się w tym środowisku.

Ad 8 „Czy przewidziane są dodatkowe środki na wzmocnienie kadrowe i sprzętowe służb weterynaryjnych dla potrzeb szkoleniowych i spotkań w terenie z rolnikami by przekazywać informacje o sposobie funkcjonowania w wyznaczonych strefach oraz udzielać niezbędnej pomocy?

Inspekcja Weterynaryjna corocznie przeprowadza regularne kampanie informacyjne dla hodowców i producentów świń w zakresie tematyki ASF, w tym prowadzi szkolenia i dystrybuuje ulotki informacyjne, w oparciu o środki określonych w ustawie budżetowej, które są aktualnie wystarczające.

W 2024 r. organy tej Inspekcji przeprowadziły szereg działań informacyjnych mających na celu utrzymanie na wysokim poziomie świadomości zagrożenia rozprzestrzenianiem wirusa ASF w populacji dzików i świń, w tym m.in. zrealizowały:

- 1811 szkoleń dla rolników;
- 1498 szkoleń dla myśliwych i leśników;
- 569 szkoleń dla innych podmiotów mogących mieć wpływ na sektor wieprzowiny w związku z ASF;
- 525 konferencji, spotkań, w tym online, wywiadów w mediach itp.;
- 909 publikacji medialnych;
- dystrybucję 103 417 ulotek i materiałów informacyjnych.

Warto przy tym zaznaczyć, że od lat sytuacja finansowa i kadrowa w Inspekcji Weterynaryjnej, m.in. dzięki staraniom Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, ulega systematycznej poprawie.

Ad 9 „Czy Ministerstwo występuje do instytucji unijnych o dodatkowe środki wsparcia na walkę z ASF?”

W Polsce corocznie realizowany jest opracowany przez Głównego Lekarza Weterynarii i wprowadzany rozporządzeniem Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, „Program mający na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”.

Program ten jest współfinansowany ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

W ramach programu współfinansuje m.in.

- pobieranie próbek od świń i dzików do badań w kierunku ASF,
- badania świń i dzików w kierunku ASF,
- bezpieczne usuwanie zwłok padłych dzików,
- informowanie o znalezieniu zwłok padłych dzików,
- selektywny odstrzał loch,
- koszty wydruku ulotek informacyjnych,
- koszty zakupu środków dezynfekcyjnych wykorzystywanych do dezynfekcji środków transportu na przejściach granicznych na wschodniej granicy Unii Europejskiej.

Z tytułu współfinansowania kosztów związanych z nadzorem nad występowaniem ASF w 2023 r. z budżetu Unii Europejskiej Polska otrzymała zwrot w kwocie 7 588 858,37 zł. Program realizowany w 2024 r. nie został jeszcze rozliczony. Z kolei szacuje się, że w 2025 r. współfinansowanie programu ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej wyniesie 27 019 529,71 zł (6 298 302,57 euro). Kwota ta zostanie ostatecznie ustalona po rozliczeniu programu.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów